

Myllypuro, Helsingfors - Hus byggda på soptipp

Kaarina Laakso,
Helsingfors stads miljöcentral

Nätverket Renare Marks vårmöte 1-2 april, 2003, Frösundavik, Solna

Soptippsverksamheten

- 1953: Soptippen grundas i en sandgrop av stadens renhållningsverk
- Olägenheter, som t.ex. lukt, smutsvatten, fördärvad landskap och råttor, förekommer
- 1962: Soptippen stängs, men olovlig avfallstransport till området pågår

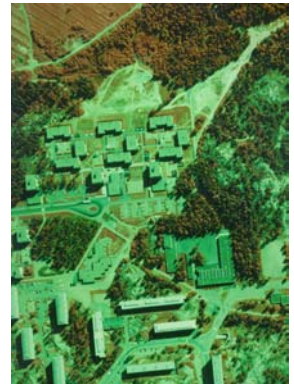
Soptippen blir en bostadsområde

- 1962: Detaljplaneringen inleds
- 1974: Detaljplanen godkänns, ingen uppmärksamhet fästs vid hälsoriskerna
- ➔ 12 flervåningshus och ett daghem byggs på den förra soptippen i slutet av 1970-talet

1960

1980

Bilderna: SCC Viatek

Ägandeförhållandena och fastigheterna

- Staden äger hela markområdet
- 8 av de 12 husen var stadens hyreshus med sammanlagt 202 bostäder
- 4 hus med 101 bostäder tillhör ett privat bostadsaktiebolag
- Daghemmet ägdes av staden

Problem börjar uppstå

- På 1980- och -90 talen fick myndigheterna några klagomål från invånarna på smutsig vatten och sjunkande marknivå
- Undersökningarna av grundvattnet inleddes 1996.
- Vid slutet av 1998 stod det klart att problemet är mycket allvarligt

Läget av soptippsområdet

- Det 5 ha stora området är inte enbart fyllt med hushållsavfall utan också med industriavfall från olika fabriker och ett gasverk
- De 3-5 m tjocka fyllnadsmassorna är mycket heterogena och innehåller höga halter av bl.a. zink, koppar, PAH-föreningar, cyanid och olja

1,2 meters djup:
lila substans,
som senare
identifieras som
ferrocyanid
(gasverksavfall)

Bilden:SCC Viatek

Uppgrävd "jord". Bilden: SCC Viatek

Omedelbara åtgärder

- Invånarna informerades innan läget offentliggjordes
- Ventilationen i bottenbjälklaget förbättrades omedelbart för att förhindra ev. gaser att tränga in i bostäderna
- Hälsoundersökningarna inleddes

Saneringsalternativ

- Alternativet att riva husen och omdisponera området valdes, eftersom man ansåg att det:
  - är säkrare för människornas hälsa,
  - innebär mindre miljöolägenheter,
  - är billigare,
  - är snabbare

än att byta ut jordmassorna så att byggnaderna kan sparas.

Saneringsplanen

- Stadsfullmäktige fattade beslut om saneringen i juni 1999
- 9 av de 12 husen och daghemmet måste rivas
- Marken under 3 hus byts ut
- De förorenade massorna grävs bort från utkanterna av området, sorteras och isoleras i mitten av området enligt normerna för farligt avfall

Saneringsplanen, forts.

- Speciellt avfall, som kemikaliesäckar och -tunnor och oljig massa, förs till behandlig
- Behandling av gas och vatten
- Området planeras som park

Innan saneringen kan börja måste staden:

- lösa ut bostäderna i det privata bostadsaktiebolaget,
- erbjuda invånarna i stadens fastighetsbolag andra kommunala hyresbostäder,
- söka miljötillstånd och rivningstillstånd.

Miljötillståndet

- Miljötillstånd beviljades 2000
  - beslutet överklagades i förvaltningsdomstolen av det privata bostadsaktiebolaget
  - ingen ändring i beslutet > ärendet överklagades i högsta förvaltningsdomstolen
  - högsta förvaltningsdomstolen fattade beslut i januari 2003 > **miljötillståndet trädde i kraft oändrat**

Läget av bostadsaktiebolaget

- Staden har köpt 90 av bostadsaktiebolagets 101 lägenheter
- 11 bostadsägare bor kvar och har vägrat sälja sina bostäder
- Staden har betalat ett marknadsmässigt pris + ca.15 %
- 30 av de som redan flyttat bort tänker söka skadestånd i tingsrätten

Läget av stadens hyreshus

- Alla invånarna har flyttat och fått nya hyresbostäder
- 5 bostadshus och daghemmet rivdes under våren 2001
- De 3 hyreshusen som sparas, står tomma, men kräver ständigt underhåll

Återstående hinder för saneringen

- Staden kan inte börja sanera området utan att få ägandet av hela aktiekapitalet eller fullmakt av bolaget
  - Förhandlingarna pågår
- Den nya detaljplanen har överklagats
  - Högsta förvaltningsdomstolens beslut väntas till hösten

Invånarnas hälsa

- Invånarnas hälsotillstånd har undersökts
- Förekomsten av cancer och kroniska sjukdomar hos personer som någonsin bott i området har utretts
  - en korrelation kunde inte bevisas men den kunde inte heller helt uteslutas
- Ytterligare undersökningar har begärts

Vad kan man lära sig av allt ?

- Det är fråga om en **helhet**
  - mångsidiga kunskaper behövs
  - lösningarna kommer fram stegvis
  - kompromisser måste göras, men vikten bör sättas på invånarnas och ägarnas intressen (hälsa, egendom,...)
- Publicitetens betydelse
  - rätt och tillräcklig information
  - öppenhet
  - förståelse för olika synpunkter och intressen